

5. Regeringens overvejelser og forslag om forlængelse af overgangsordningen for Estland, Letland, Litauen, Polen, Slovakiet, Slovenien, Tjekkiet og Ungarn

5.1. Generelle bemærkninger

Udviklingen i Danmark efter EU-udvidelsen den 1. maj 2004 er forløbet hensigtsmæssigt med den nationale overgangsordning. Østeuropæisk arbejdskraft har inden for udvalgte sektorer medvirket positivt til at afhjælpe arbejdskraftmangel. Der er ikke konstateret nogen utilsigtet brug af de sociale sikringssystemer som følge af EU-udvidelsen.

Forligskredsen finder dog ikke, at den nationale overgangsordning bør ophæves på nuværende tidspunkt. Overgangsordningen indeholder et vigtigt politisk signal om, at arbejde i Danmark bør finde sted på overenskomstmæssige eller på anden måde sædvanlige vilkår.

Forligskredsen finder, at den nationale overgangsordning bør forlænges pr. 1. maj 2006 med det formål fortsat at sikre ansættelse på overenskomstmæssige eller på anden måde sædvanlige vilkår. Forligskredsen vil overveje mulighederne for at udfase overgangsordningen gradvist over den kommende treårsperiode med henblik på, at det danske arbejdsmarked tilpasser sig en situation uden overgangsordning pr. 1. maj 2009.

Forligskredsen finder på baggrund af ovenstående, at der allerede nu bør gennemføres visse justeringer af overgangsordningen, der yderligere smidiggør adgangen til det danske arbejdsmarked.

Dette lovforslag har til formål at gennemføre disse justeringer.

5.2. Kravet om fuldtidsbeskæftigelse

Det er en generel betingelse for meddelelse af opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 a, stk. 5, at der er tale om ordinær beskæftigelse, hvorved forstås beskæftigelse uden offentligt tilskud. Der skal endvidere være tale om fuldtidsbeskæftigelse. Ved fuldtidsbeskæftigelse forstås i almindelighed ansættelse med en ugentlig arbejdstid på mindst 37 timer. Er arbejdstiden imidlertid ikke væsentligt under 37 timer, og er udlændingen lønnet således, at den pågældende må påregnes at kunne forsørge sig selv i samme udstrækning som en person med en arbejdstid på 37 timer om ugen eller derover, vil den pågældende efter omstændighederne opfylde kravet om fuldtidsarbejde.

Kravet om fuldtidsbeskæftigelse blev indført for at sikre, at vandrende arbejdstagere fra de østeuropæiske EU-lande har et rimeligt forsørgelsesgrundlag således, at de som udgangspunkt ikke har behov for sup-

plerende forsørgelse i Danmark i form af arbejdsloshedsdagpenge eller kontanthjælp.

Forligskredsen anser det for hensigtsmæssigt at åbne for deltidsbeskæftigelse af et vist omfang, så længe udlændingen ved det pågældende arbejde må antages at kunne forsørge sig selv, og åbningen ikke vil kunne antages at medføre en reel risiko for sort arbejde eller misbrug af systemet i øvrigt.

Regeringen foreslår på denne baggrund, at udlændingelovens § 9 a, stk. 5, ændres således, at det fremover alene er en betingelse for meddelelse af opholdstilladelse efter bestemmelsen, at udlændingen har indgået aftale eller fækt tilbud om ordinær beskæftigelse med en ugentlig arbejdstid på mindst 30 timer.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 1 (forslaget til udlændingelovens § 9 a, stk. 5).

5.3. Kravet om ansøgning før påbegyndelse af arbejde

Efter gældende regler og praksis må en udlænding, der har ansøgt om opholds- og arbejdstilladelse efter udlændingelovens § 9 a, stk. 5, først påbegynde arbejdet på tidspunktet for meddelelse af opholds- og arbejdstilladelse.

I de sager, hvor der siden EU-udvidelsen den 1. maj 2004 er ansøgt om opholds- og arbejdstilladelse efter udlændingelovens § 9 a, stk. 5, er der meddelt meget få afslag. Der er således ikke noget reelt behov for altid at stille krav om, at de pågældende udlændinge skal gennem en ansøgningsprocedure.

Forligskredsen finder derfor, at der for østeuropæiske arbejdstagere, der kan forvente at få opholds- og arbejdstilladelse efter udlændingelovens § 9 a, stk. 5, bør skabes adgang til at påbegynde arbejdet fra et tidligere tidspunkt, således at de pågældende ikke vil skulle afvente behandling af en ansøgning.

Regeringen foreslår på denne baggrund, at arbejdstagere fra Estland, Letland, Litauen, Polen, Slovakiet, Slovenien, Tjekkiet og Ungarn skal kunne påbegynde arbejde hos forhåndsgodkendte arbejdsgivere, når ansættelsesforholdet er anmeldt til Udlændingestyrelsen. Forslaget vil indebære, at arbejdet i disse tilfælde kan påbegyndes, uden at arbejdsgiveren og arbejdstageren behøver at afvente en afgørelse fra Udlændingestyrelsen.

Ordnningen foreslås på nuværende tidspunkt at omfatte arbejde hos en overenskomstdækket arbejdsgiver. Der skal samtidig skabes mulighed for på et senere tidspunkt at fastsætte en tilsvarende ordning for arbejde hos ikke-overenskomstdækkede arbejdsgivere, såfremt der opnås enighed herom i forligskredsen.

Ordnningen skal være et supplement til de gældende regler i udlændingelovens § 9 a, stk. 5. Der vil således